

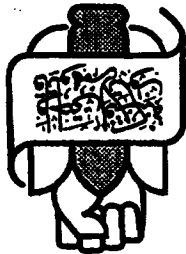
2151819

KWARTAALBERICHT 3e KWARTAAL 1991

INHOUD

	pag.
- PALESTIJNSE ISLAMITISCHE JIHAD (PIJ): EEN VEELKOPPIG MONSTER	5
- PROJECT BABYLON - DE IRAAKSE SUPERKANONNEN	10

PALESTIJNSE ISLAMITISCHE JIHAD (PIJ): EEN VEELKOPPIG MONSTER

...de Islam als inspiratie voor de Palestijnse strijd...

De Palestijnse Bevrijdingsorganisatie (PLO) van Yasser ARAFAT heeft de afgelopen jaren veel aan invloed en vertrouwen ingeboet onder de palestijnse bevolking in de door Israël bezette gebieden. Het onderlinge gekrakeel, het uitblijven van successen in de palestijnse strijd en de ongelukkige diplomatieke manoeuvres ten tijde van de Golfoorlog hebben het aanzien van de oude palestijnse leiders een geduchte knauw gegeven. De bewoners van de Gazastrook, de westelijke Jordaanoever en oostelijk Jeruzalem wenden zich daardoor in steeds grotere aantallen

af van de PLO en raken meer en meer in de greep van de Islam, die hun nieuwe hoop lijkt te bieden op verwezenlijking van het ideaal van een eigen palestijnse staat. Dit heeft geresulteerd in een groeiende populariteit van groeperingen die een islamitisch-fundamentalistische levensbeschouwing paren aan een fel palestijns nationalisme.

Eén van de voornaamste exponenten van deze stroming is de islamitische verzetsbeweging Hamas, die erin is geslaagd een belangrijke stempel te drukken op de Intifadah en daarmee de steun van steeds meer Palestijnen weet te winnen. Daarnaast duikt ook steeds vaker een organisatie op die zich bedient van de naam Palestijnse Islamitische Jihad (PIJ). Anders dan Hamas beperkt deze groepering zich niet tot acties in Israël en de bezette gebieden, maar heeft zij ook bereidheid getoond elders in de wereld belangen van Israël, haar westerse bondgenoten en van sommige arabische staten te schaden door het plegen van aanslagen. Langzaam maar zeker worden de contouren duidelijk van deze extremistische organisatie die als geen ander bereid en in staat lijkt te zijn het huidige, door de Amerikanen geëntameerde, vredesproces in het Midden-Oosten door gewelddaden te verstoren.

Hieronder zal een poging gedaan worden een schets te geven van de PIJ, waarbij zal blijken dat het niet gaat om een eenduidige organisatie met een vastomlijnde structuur, maar om een veelheid van stromingen, die zich bedient van het begrip "Islamitische Jihad" als een soort "nom de guerre" en bases heeft in zowel de bezette gebieden als daarbuiten.

OORSPRONG VAN DE PIJ

De wortels van de PIJ liggen in de egyptische hoofdstad Caïro, waar in de tweede helft van de jaren zeventig onder de daar aan de universiteit studerende palestijnse jongeren een discussie op gang kwam over de mogelijkheden een Islamitische oplossing te vinden voor het palestijnse vraagstuk. Gaandeweg groeide in die kring de overtuiging dat deze kwestie zelfs een centrale rol diende te spelen binnen de totale islamitische gemeenschap. Veel van de (soennitische) palestijnse studenten raakten onder invloed van de diverse radicale "Moslim Broederschappen" in Egypte, en richtten bij terugkeer in de bezette gebieden soortgelijke broederschappen op. De shi'itische islamitische revolutie in Iran maakte grote indruk op veel palestijnse moslims en vergrootte hun zelfbewustzijn. Het vertrouwen nam toe in de mogelijkheden van

een Islamitische oplossing van de palestijnse problemen. Dit leidde er in de loop van de jaren tachtig toe dat radicale palestijnse moslims zich gingen organiseren in diverse groeperingen. Deze ontwikkeling werd weliswaar gekenmerkt door persoonlijke rivaliteit, ideologische verschillen en onderlinge tweedracht, doch de groeperingen waren eensgezind in hun soennitisch fundamentalisme en hun palestijnse nationalisme. De heilige oorlog (Jihad) ter bevrijding van Palestina tegen de zionistische vijand en zijn heidense (westerse) bondgenoten staat centraal in het streven van deze Palestijnen, reden waarom de verschillende groeperingen, net als talrijke shi'itische strijdgroepen in Libanon, zich alle zijn gaan bedienen van de aanduiding "Islamitische Jihad", in dit geval in combinatie met de toevoeging "Palestijnse".

6 |

Dit houdt in dat de Palestijnse islamitische Jihad in wezen geen organisatie is, maar een beweging die momenteel bestaat uit ten minste zes stromingen of facties.

DE ZES FACTIES VAN DE PIJ

De BAYT AL-MAQDIS (=Jeruzalem) factie van Sheikh AL-TA

De grootste bekendheid heeft de PIJ in Nederland ongetwijfeld te danken aan het optreden van sheikh As'ad Bayud AL-TAI ten tijde van de Golfoorlog. Deze in de jordanse hoofdstad Amman residerende geestelijke leidsman van de Bayt AL MAQDIS factie van de PIJ stelde zich onvoorwaardelijk op achter SADDAM HOESSEIN en uitte via diverse Westerse media bedreigingen aan het adres van het Westen, waarbij hij Nederland met name noemde. Achteraf moest worden geconcludeerd dat slechts sprake was van loze bedreigingen.

In Israël en de bezette gebieden heeft de groep van AL-TA, echter reeds een geduchte reputatie opgebouwd door het uitvoeren van moordaanslagen op Joden. Het meeste opzien baarde tot nu toe een aanval op een autobus bij Isma'iliya, waarbij in februari 1990 negen israëliische passagiers werden gedood.

Ook na afloop van de Golfoorlog heeft AL-TAI nog diverse keren van zich laten horen. Zo dreigde hij overal ter wereld aanslagen te laten plegen op Koeweit's en koeweitse belangen als vergelding voor de slechte behandeling van de - van collaboratie met Irak verdachte - Palestijnen in dit land.

De SHAQAQI-OUDAH factie

7

Fahti , die zich inmiddels heeft ontpopt als de leidsman binnen de factie, heeft bij herhaling blijk gegeven van zijn radicale anti-joodse gezindheid. Naar zijn mening dienen Palestijnen onvoorwaardelijk de strijd aan te binden met de "zionistische entiteit" en mag niet berust worden in een joodse bezetting van welk deel van Palestina dan ook. Het bestaansrecht van een joodse staat wordt door hem volledig ontkend.

In haar strijd richt de SHAQAQI-OUDAH factie zich volledig op joodse doelen in Israël en in de bezette gebieden. In de afgelopen jaren werd herhaaldelijk verantwoordelijkheid opgeëist voor moorden op joodse militairen en burgers.

Fahti baarde in het verleden opzien met het boek "Khomeini, de andere oplossing", en het mag dan ook geen verwondering wekken dat hij nauwe banden onderhoudt met Iran. Ook dit jaar bracht hij weer diverse bezoeken aan Teheran, waar hij ondermeer werd ontvangen door de iraanse minister van Buitenlandse Zaken VE . Beiden benadrukten daarbij dat "Palestina" geldt als het belangrijkste onderwerp binnen de moslimwereld. De iraanse minister gaf tevens de verzekering dat Iran niets zou nalaten om de palestijnse zaak te steunen.

De JABAR AMAR factie

De Jabar AMAR-factie was tot op heden hoofdzakelijk betrokken bij aanvallen, die

vanuit egyptisch grondgebied werden uitgevoerd in de Gaza-strook.

De AHMAD MUHANA factie

Militaire acties van MUHANA en zijn volgelingen hebben, voor zover bekend, tot op heden niet plaatsgevonden. '1

8 |

**De AL-AQSA BATALJONS van de islamitische JIHAD
(AL-JIHAD AL-ISLAMI - KATAEBS d'AL-AQSA)**

De groep,
heeft aangekondigd gewapende acties te zullen uitvoeren tegen Israël,
zowel binnen als buiten de bezette gebieden.

**De bataljons voor de islamitische JIHAD
(SARAYA AL-JIHAD)**

Onder de naam Saraya AL-JIHAD opererende palestijns-islamitische fundamentalisten zijn verantwoordelijk voor de eerste terreuraanslag van een PIJ-factie buiten het conflictgebied. Op 19 april jl. ontplofte in de griekse havenstad Patras een bom, waarbij naast zes griekse voorbijgangers ook de Palestijn die de bom vervoerde, het leven liet. De griekse autoriteiten stelden kort na de aanslag vast dat de bom bestemd was voor het britse consulaat in Patras, doch dat er sprake was geweest van een voortijdige detonatie. Het spoor leidde naar de aanwezigheid van een complete Saraya AL-JIHAD-cel in Griekenland en bracht onder meer de aanwezigheid van een wapenarsenaal in Thessaloniki aan het licht.

SLOTBESCHOUWING

De Palestijnse Islamitische Jihad blijkt in de praktijk een veelkoppig monster te zijn dat door uiteenlopende groeperingen ingezet wordt en kan worden ten bate van de eigen zaak. Onder hetzelfde lemma opereren verschillende belangengroeperingen, uiteenlopend van palestijnse Islamieten die strijden voor vestiging van een op islamitische leest geschoeide staat Palestina tot nationalisten die de groeiende invloed van de Islam willen controleren en benutten voor hun strijd tegen de gezamenlijke vijand Israël.

Gelet op de recente ontwikkelingen ten aanzien van een vredesconferentie over het Midden-Oosten, waarbij palestijnse belangen een ondergeschikte rol lijken te gaan spelen, mag het zeker niet uitgesloten worden dat juist vanuit onder PIJ-vlag opererende groepen, die gekenmerkt worden door een rabiate anti-joodse gezindheid en het gebrek aan iedere bereidheid tot een compromis, getracht zal worden door middel van gewelddaden het lopende diplomatieke proces te verstoren. De aanslag in Patras heeft inmiddels duidelijk gemaakt dat het niet uitgesloten mag worden dat dergelijke groepen ook buiten het directe conflictgebied, en in Europa in het bijzonder, kunnen toeslaan.

PROJECT BABYLON - DE IRAAKSE SUPERKANONNEN

Een VN-delegatie heeft met behulp van snijbranders definitief een einde gemaakt aan een ambitieus project van Irak om een aantal superkanonnen van diverse kalibers te bouwen.

De inspecties die nu zijn uitgevoerd in Irak hebben aangetoond dat Irak nog geen drie jaar na de start van het project kon beschikken over één werkend superkanon van 350 mm en voldoende onderdelen voor nog zo'n kanon.

In dit verhaal zal worden ingegaan op de rol van Gerald Vincent BULL, de grote man achter project BABYLON, en zijn bedrijf Space Research Corporation (SRC).

Achtereenvolgens wordt aandacht besteed aan het ontstaan van SRC, de projecten voor Irak in het algemeen en de superkanonnen in het bijzonder.

10

SPACE RESEARCH CORPORATION (SRC)

SRC - Quebec

De geschiedenis van SRC is de geschiedenis van haar oprichter, de internationaal vermaarde ballisticus Gerald Vincent BULL. Deze was vanaf het begin van de jaren zestig verbonden aan het Space Research Institute van de McGill University in Montreal, waar hij werkte aan het High Altitude Research Programme (project HARP). Dit project behelsde onderzoek naar de mogelijkheden om raketten met een wetenschappelijke lading (sondes) de ruimte in te schieten met behulp van een groot kanon. Tijdens de proeven vanaf het eiland Barbados werd een wereldrecord gevestigd toen een Gun Launched Rocket (GLR) een hoogte van 180 km bereikte. De financiering van het project door de Amerikaanse en Canadese overheid werd echter in 1968 gestaakt en HARP stierf een stille dood. BULL was hierdoor behoorlijk aangeslagen. Zijn droom, satellieten in een baan om de aarde te brengen door middel van GLRs, kon niet meer gerealiseerd worden.

Eind 1968 stichtte BULL de eerste SRC in Canada, waarin hij de tijdens HARP opgedane ervaringen toepaste om bereik en doeltreffendheid van bestaande artilleriesystemen te verbeteren. Dit resulteerde in een aantal vindingen die essentiële onderdelen van artilleriesystemen sterk hebben verbeterd. Omdat noch de NAVO, noch de Amerikaanse overheid geïnteresseerd waren in zijn vindingen, wendde hij zich tot andere landen.

Eén van BULL's klanten werd Israël, dat een groot aantal wapens van Russische makelij bezat dat buitgemaakt was op Egypte en Syrië. BULL zorgde ervoor dat de Russische tanks en houwtiters werden gemodificeerd zodat ze voldeden aan de strengere eisen van het Israëlische leger.

Ook legde BULL contacten met Zuid-Afrika, dat graag van de expertise van SRC en BULL gebruik maakte. De Amerikaanse overheid oordeelde dat BULL de embargobepalingen jegens Zuid-Afrika had overtreden en arresteerde hem. In 1980 werd BULL veroordeeld tot een half jaar gevangenisstraf. Door deze problemen ging SRC failliet. Na het uitzitten van zijn straf keerde BULL het Amerikaanse continent verbitterd de rug toe en vestigde hij zich in Brussel.

SRC Group of Companies - Brussel

In 1981 richtte BULL zijn tweede SRC op in Brussel. Dit zou de hoofdzetel worden van de "SRC Group of Companies" met nevenvestigingen in onder andere Genève, Belgrado en Madrid.

Het belangrijkste doel was ook nu weer zich te begeven op het terrein van de defensie-industrie. Vrij spoedig slaagde BULL erin een contract te sluiten met de Volksrepubliek China voor de verbetering van de chinese artillerie en het opzetten van een produktielijn van 155 mm en 203 mm granaten. Voorts werd in Oostenrijk door het bedrijf Noricum (onderdeel van Voest Alpine) een door BULL ontwikkelde houwitser (GHN 45) geproduceerd. Deze houwitser werd zowel door Irak als Iran met succes gebruikt in de eerste Golfoorlog. De houwitser en de bijbehorende 155 mm munitie hadden een bereik dat 30% hoger lag dan het bereik van bestaande systemen, gekoppeld aan een grote nauwkeurigheid.

In 1986 liep het chinese project ten einde en zocht BULL andere klanten. In dat jaar kwam BULL in contact met Irak, waar hij naast een groot aantal andere projecten mocht gaan werken aan de ontwikkeling van een "superkanon". Het zag er dus naar uit dat BULL zijn oude droom alsnog zou kunnen verwezenlijken.

Deze droom eindigde echter abrupt toen BULL op 22 maart 1990 voor de deur van zijn Brusselse appartement door onbekenden werd doodgeschoten. De dood van BULL betekende tevens het einde van SRC.

11

PROJECTEN

Halverwege de jaren tachtig kwam BULL in contact met Irak, dat reeds gebruik maakte van zijn succesvolle 155 mm houwitser. De Irakezen waren dus bekend met de kwaliteiten van BULL. Volgens heeft BULL de Irakezen destijds weten te interesseren voor een aantal nieuwe projecten, zoals een 210 mm houwitser en het superkanon.

De voordelen van deze samenwerking waren voor Irak duidelijk:

- toegang tot zeer hoogwaardige kennis op het gebied van verschillende wapensystemen en rakettechnologie;
- toegang tot een uitgebreid relatiernetwerk dat de meest vooraanstaande westeuropese wapenindustrieën omvatte;
- de mogelijkheid om via dit relatiernetwerk embargo-goederen en hoogwaardige technologie te verwerven;
- het opzetten van een eigen productiecapaciteit voor diverse soorten munitie.

Het bedrijf blijkt door de Iraakse machthebbers bij diverse wapenontwikkelingsprogramma's te zijn ingeschakeld. De belangrijkste waren:

- Project Majnoon/AI Fao (155/210 mm houwitser);
- Project Babylon (het superkanonnen-project);

12 | SRC speelde een prominente rol bij zowel de ontwikkelings- als de uitvoeringsfase van deze projecten. Daarbij werd dankbaar gebruik gemaakt van het inhuren en weggopen van allerlei wetenschappers en technici die bij gerenommeerde wapenbedrijven carrière hadden gemaakt. De meesten van hen had BULL in het verleden leren kennen. In de uitvoeringsfase was SRC voornamelijk belast met het verwerven van onderdelen en gereedschappen die in Irak niet voorradig waren en/of niet zelf gemaakt konden worden. Zo werd in West-Europa een verwervingsnetwerk opgezet. SRC bestelde zelf onderdelen en goederen of bemiddelde voor Iraakse staatsinstellingen.

Om de ware eindbestemming van de in Europa verworven onderdelen te verbergen werden ingewikkelde verscheppingsroutes verzonnen, end-user-verklaringen vervalst en de toepasbaarheid van de onderdelen verkeerd opgegeven.

PROJECT 839/BABYLON: HET SUPERKANON

(foto Verenigde Naties)

Het uitvoeren van het idee om een Iraaks superkanon te ontwikkelen had waarschijnlijk te maken met twee obsessies: BULL wilde na meer dan twintig jaar alsnog bewijzen dat het mogelijk was om met behulp van een kanon satellieten in een baan om de aarde te schieten, terwijl SADDAM HOESSEIN met de realisatie van een superkanon de grootsheid van zijn land kon bewijzen en tevens over een wapen beschikte dat over grote afstand doelen (lees Israël) met grote precisie zou kunnen bombarderen. BULL had zijn plannen aan de Iraakse machthebbers verkocht als een systeem dat in staat zou zijn om ladingen van maximaal 600 kg over een afstand van 1000 km te verplaatsen (uiteindelijk zou uit proefnemingen en berekeningen blijken dat het topmodel, de S 1000 slechts een kleine 800 km ver zou kunnen schieten). Bovendien zou, zo

verzekerde BULL, de benodigde technische kennis voor de produktie binnen het bereik van de mogelijkheden van de Iraakse industrie liggen.

Vermoedelijk is in juni 1988 begonnen met Project 839, dat in Irak onder de codenaam Project Babylon werd uitgevoerd.

Het programma

werd in eerste instantie opgesteld om een 1000 mm (1) superkanon te ontwikkelen. De plannen voor een 1000 mm systeem werden direct afgeleid van het HARP-project. Met de toepassing van moderne technologie en materialen zou het mogelijk moeten zijn om ver weg gelegen doelen met grote nauwkeurigheid te bombarderen.

13

Project Babylon bestond uit meerdere (sub-)projecten:

- 350 mm superkanon

Het 350 mm kanon was oorspronkelijk bedoeld als proefmodel voor het uiteindelijk te bouwen 1000 mm superkanon. Tijdens het testprogramma zijn er drie versies gemaakt:

- een horizontaal model bevestigd op spoorwagens;
- een vast model onder een hoek van 44°;
- een beweegbaar model.

In 1989 zijn er succesvolle schietproeven gedaan met de horizontale versie, waarbij diverse types munitie werden gebruikt.

- 600 mm superkanon

Het 600 mm superkanon bestond alleen nog maar op papier. Het was in feite bedoeld om de Irakezen, die niet tevreden waren over de vorderingen van het 1000 mm kanon, geïnteresseerd te houden.

Het 600 mm systeem, met een looplengte van 60 m, zou worden voorzien van een in hoogte verstelbare loop (0-55° met een vuurmogelijkheid tussen de 35° en 55°). De voor dit systeem ontworpen projectielen (zowel raketten als granaten) zouden een bereik hebben van tussen de 434 km en 769 km.

- 1000 mm superkanon

Het uiteindelijk doel en de droom van Gerald BULL was de ontwikkeling van een

1000 mm kanon. De realisatie van dit type verkeerde op het moment dat BULL vermoord werd nog grotendeels in een ontwerpfase. Met het verwerven van de onderdelen was reeds een aanvang gemaakt, maar er waren nog te weinig onderdelen voorhanden om zonder de hulp van westeuropese landen het project te kunnen voltooien.

Eén operationeel 1000 mm kanon zou in staat moeten zijn om een 1500 kg wegend projectiel, met een explosieve lading van 600 kg, over een afstand van minimaal 700 km af te kunnen schieten.

- projectielen

14 |

Ten behoeve van project Babylon werd door SRC een breed scala aan projectielen en raketten ontworpen. Bij alle projectielen speelden speciaal door BULL ontworpen mantels (sabots), die de tussenruimte tussen het projectiel en de loop moesten afsluiten, een belangrijke rol. Deze mantels bepaalden in belangrijke mate het uiteindelijke bereik van de projectielen/raketten.

Bij het ontwerpen van projectielen en raketten werd sterk vertrouwd op de kennis en ervaring van BULL die hij tijdens project HARP opgedaan had. De projectielen verschilden onderling van elkaar op diverse onderdelen. Zo waren sommigen met staart- en/of met neusbesturing uitgerust en er stonden ook types voorzien van een raketmotor op het programma. Het was BULLs intentie om bestuurbare raketten te ontwerpen voor het kanon. Zover is het echter niet gekomen: de Irakezen worden niet in staat geacht de apparatuur hiervoor te bemachtigen, laat staan te vervaardigen.

NEDERLANDSE BETROKKENHEID

Bij de verwerving van onderdelen en know-how voor de diverse projecten maakten de Irakezen gebruik van een uitgebreid verwervingsnetwerk in West-Europa.

Gezien de relaties van BULL met nederlandse bedrijven in het begin van de jaren tachtig, is het niet verwonderlijk dat SRC ook steunde op nederlandse bedrijven en kennis.

TOT SLOT

Het feit dat Irak met behulp van westerse firma's in staat was uitgebreide wapenprogramma's op te zetten en uit te voeren, veelal zonder dat vigerende regels werden overtreden, maakt duidelijk dat het voor bedrijven uiterst moeilijk is de aard en bestemming van bepaalde zakelijke activiteiten te onderkennen.